Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vier aristotet. Vorlesungen - Cod. Ettenheim-Münster 195

Fioravanti, Ioannes Baptista

[S.l.], 1630

Articvlvs IIII

urn:nbn:de:bsz:31-116355

Visual Library

distantia ad partes fixas, & saltem in aliquibus individuis distinguit, nemine cogitante ab ecta.

R. ex dictis in hac quaestione solum probari quod individuatio non semper in omnibus eodem modo quod dicuntur individuationem denotare aliquid extrinsecum vel aliquam negationem, verum secundum id quod individuatio importat in recto et pro quo supponit nunquam distinguitur ab entitate rei existentis, ut in exemplis allatis patebit intuenti.

Obijces 5to: Arist. 9 metaph: cap. 15 ait intellectum non decipi circa simplicem substantiam, sed aut totum attingi aut nihil, sed intellectus attingit, saltem non attingendo rationale quod est rationale non est vna simplex substantia alioquin intellectus deciperet.

Respondeo Arist. esse quod circa simplicem substantiam, id est quam intellectus iudicio et operatione composititia non componit, sed quam simplici tantum apprehensione cognoscit, intellectus non fallitur, quia in simplici apprehensione non est falsitas, ut explicatum est in lib. Perihermenias, ex quo loco nihil infert, tum nos dici etiam quod intellectus attingit totam substantiam simplicem, quia, ut patet ex dictis de distinctione obiectiva, dum cognoscit animal cognoscit etiam rationale secundum id quod dicit in recto.

ARTICULUS IIII

Quid sit Subsistentia et in quo differat a Natura?

Homine natura intellectualis primum operationum principium, et in homine est humanitas quae importat materiam et formam unitas, quae vero natura non habet ex se stabilitatem ut sit alteri incommunicabilis, nam ex mysterio Incarnationis habemus quod natura humana potest alteri communicari, id est, facere vnum per se cum alio ideo indiget subsistentia quae est vltimus terminus et complementum naturae reddens illam alteri incommunicabilem quod est idem ac per se subsistentem, subsistere est, esse in se sistere, et stare, nec vlterius progredi, quare subsistentia est ratio tribuens naturae incommunicabilitatem cum alio.

Subsistentia aliis etiam nominibus solet appellari, dicitur est suppositalitas, personalitas, et etiam hypostasis, quanquam hoc ~~nomen~~ postremum accipiatur etiam pro concreto ex natura et subsistentia, differunt inter se suppositum quod est concretum ex natura et suppositalitate, et persona, quod suppositum est commune tam rationali quam non rationali substantiae, persona vero definitur a Boëtio naturae rationalis individua existentia, quare hae duo differunt solum ratione sui est natura, natura est intellectuales subsistentes dicuntur personae, ut Deus, Angeli et homines, reliquae vero non intellectuales, ut equus, leo etc. dicuntur supposita seu naturae subsistentes, sed suppositum dici etiam potest de naturis intellectualibus, quia est vtrisque commune. hypostasis aliquando vsurpabatur pro ipsa substantia seu essentia, vnde S. Hieronymus et alij PP. negant in Deo esse tres hypostases ne videantur multiplicare essentiam divinam, iam vero hypostasis ab Ecclesia sumitur pro subsistentia seu supposito, et ideo iam libere Deo tribuuntur tres hypostases seu tres personae.

Ex dictis colliges proprium effectum formalem subsistentiae explicari per incommunicabilitatem cum alio, subsistentia est quae reddit naturam incommunicabilem, verum quia multiplex est incommunicabilitas cum alio, sicut est esse aliquid incommunicabile cum alieno supposito licet communicabile alteri vel tanquam forma, vel tanquam pars, vel alia ratione, vel quod aliquid nulla ratione esse alteri incommunicabile, ideo est difficultas in explicando quaenam incommunicabilitas proveniat a subsistentia.

Dico primo sententia est quod subsistentia est principium incommunicabilitatis cum alieno supposito tantum. Probatur: quia rationem formalem et etiam subsistentiae non cognoscimus nisi ex revelatis in mysterio

mysterio incarnationis, sed ex hoc solum colligitur quod subsistentia sit principium tamen in-
communicabilitatis cum alieno supposito & in Incarnatione verbum quod assumpsit naturam humanam
non assumpsit subsistentiam, ut docent contrarii etc., sed assumpsit solum incommunicabilitatem cum
cum alieno supposito, nam humanitas Christi manet incommunicabilis alteri tanquam forma,
tanquam pars integralis etc. et subsistentia consistit solum in incommunicabilitate cum alieno supposito.
2da sententia est quod subsistentia sit principium incommunicabilitatis cum alio et tanquam
supposito et tanquam subiecto sustentanti. Probatur quia subsistere est stare per se, sed eo ipso
quod aliquid non communicat alteri tanquam supposito et subiecto sustentanti stat per se, unde forma
rationalis licet sit in materia, quia ab illa non sustentatur, communiter dicitur forma subsistens, aliae vero formae
materiales non subsistunt, quia sustentantur a subiecto. Ex hac sententia sequitur in composito huma-
no duplicem esse subsistentiam partialem alteram formae alteram materiae, nec tamen quia sustentatur
a subiecto, in caeteris vero compositis forma materialis est quidem modum subsistentiae per quem red-
ditur incommunicabilis alieno supposito, qui modus complet et efficit subsistentiam materiae, ipse tamen
non est subsistentia quia non reddit formam materialem incommunicabilem alteri tanquam subiecto sustentanti.
Tertia sententia est quod subsistentia est principium omnimodae incommunicabilitatis,
in qua sunt duo modi dicendi; primus est quod modus ipse subsistentiae per se tribuat naturae omnimodam
incommunicabilitatem quod tamen habet difficultatem, quia natura humana ex se est sine illo modo superaddito
est incommunicabilis alteri tanquam forma, tanquam pars integralis etc., sed non potest dari forma quae sit
a natura ordinata ad tribuendum effectum qui antea supponatur in subiecto, quia esset otiosa, ergo formalis
subsistentia non potest naturae tribuere omnimodam incommunicabilitatem, quia aliquam natura habet ex se.
2us dicendi modus est quod subsistentia dicat principaliter et in recto modum substantialem et in obli-
quo naturam, utrumque tamen essentialiter, sicut in definitione personalitatis ponitur etiam natura et di-
stinguitur personalitas a suppositalitate tamen secundum naturam rationalem, modus autem ille una
additus tribuit naturae solum incommunicabilitatem cum alieno supposito per quam com-
pletur incommunicabilitas incompleta quae ex se convenit naturae, et ideo posito illo modo natura
habet omnimodam incommunicabilitatem, et quia quae tribuit ultimum complementum ali-
cuius totius dicitur semper tribuere totum, ut alibi explicavimus multis exemplis, ideo
modus subsistentiae dicitur tribuere naturae omnimodam incommunicabilitatem.
In hoc modo dicendi salvatur quod verbum in Incarnatione assumpserit subsistentiam,
quia assumpsit aliquid essentiale subsistentiae scilicet modum superadditum naturae et ablata parte
aufertur totum. Neque dicas ex hoc sequi quod Verbum assumpserit partem subsistentiae crea-
tae, quia assumpsit naturam humanam quae in hoc dicendi modo est pars essentialis subsistentiae,
nam sequitur solum quod Verbum assumpserit partem quae non sit subsistentia et pro qua non sup-
ponit subsistentia cum importetur in obliquo, neque est absurdum quod subsistentia componatur ex
aliquo qui non sit subsistentia partialis et per se acceptus, nam in omni sententia in parte inte-
grali ligni, aquae etc. est pars suppositalitatis quae tamen non est suppositalitas, et forma materialis
in sententia Suarij habet modum complentem subsistentiam materiae
qui tamen non est subsistentia.
Dicendum est subsistentiam completam et simpliciter esse ultimum complementum
naturae in ratione substantiae existentis per se stantis et alteri incommunicabilis.
Probatur: tum quia

Positivum qa subsistentia e ultimus terminus naturae substantialis n alia ratione nisi qa illam ultimo reddit incomunicabilem cum aliquo, n sine subsistentia potest alteri uniri e comunicari ad faciendum unum per se, tum qa subsistere simpliciter e ita existere in se, sive per se idem e ita per se stare ut n progrediatur ulterius, tum qa SS. PP. e Concilia ex comprobant humanitatem [illegible] habere propriam subsistentiam, qa comunicat verbo e cum illo facit unum & subsistentia e ratio reddens naturam incomunicabilem alteri, dixi subsistentiam completam e simpliciter, qa nostra dicendum e utrum in substantia composita dentur subsistentiae incompletae et partiales, dixi per subsistentiam e ultimum complementum naturae &c. qa licet natura Angeli v.g. ex se e independenter a subsistentia habeat aliquos modos incomunicabilitatis cum alio, quia n potest alteri comunicari se neq tanquam forma neq tanquam pars integralis, tamen ex se habet ut possit comunicari alieno supposito, imo etiam ut possit comunicari e uniri cum propria subsistentia creata e cum illa facere unum per se, posita vero e superaddita ratione formali subsistentiae n potest alteri comunicari ulla ratione, unde licet ratio formalis superaddita naturae n afferat secum oes modos incomunicabilitatis sed aliquos supponat in natura n intelligitur habere rationem subsistentiae completae e simpliciter nisi quatenus importat naturam habentem ex se alios modos incomunicabilitatis, sicut curvitas n habet rationem simitatis nisi quatenus importat tale subiectum determinatum nempe nasum.

Dices: natura Angeli ex se e independenter a subsistentia habet n posse comunicari alieno supposito & hanc incomunicabilitatem n habet a subsistentia superaddita.

R. nego ans, nam licet natura Angeli habeat ex se radicaliter exigentiam propriae subsistentiae ratione cuius donatae sit formaliter incomunicabilis alieno supposito, formaliter tamen n habet ex se principium proximum e formale huius incomunicabilitatis.

Dices 2do. natura Angeli ex se habet n posse naturaliter comunicari alteri tanquam supposito e solum supernaturaliter habet indifferentiam ut hac ratione alteri comunicetur, sed natura n potuit restituere formam aliquam ad tollendam indifferentiam supernaturalem naturae Angeli & n potuit per hoc instituere subsistentiam.

R. licet natura Angeli solum supernaturaliter possit uniri alieno supposito, tamen naturaliter proprio potest uniri e comunicari, cum e. natura creata per suam limitationem n possit habere ex se [illegible] debuit naturaliter acquirere aliquod superadditum ratione cuius determinaretur e fieret suppositum completum, et hoc ergo instituta e subsistentia, et qa res ultimo determinata implicat ut ulterius progrediatur e alteri comunicetur, ideo subsistentia affert etiam incomunicabilitatem cum alieno supposito e aufert illam indifferentiam supernaturalem [illegible] ad hanc auferendam.

ARTICULUS V

Utrum subsistentia superaddat naturae aliquid positivum?

Durandus e Henricus apud Suarium disp: 34 sect: 2 num. [illegible] negarunt quicquam superaddere sive positivum sive negativum, docent e. quod suppositum differt a natura sola ratione e ex modo significandi quatenus natura v.g. humanitas significatur in abstracto, suppositum vero in concreto ut hoc homo hunc humanitatem cum tamen in re idem sint hoc e humanitas e unum de quo altero possit praedicari.

Sed contra e,